

Crypto is geen niche meer

Waarom compliance nu moet aanhaken

De wereld verandert in hoog tempo en dat geldt ook voor de compliance functie.

Waar crypto enkele jaren geleden nog als een randverschijnsel werd gezien, ontwikkelt het zich inmiddels tot een structureel onderdeel van financiële stromen, fraudepatronen en geopolitieke dynamiek. Toch blijft de kennis binnen organisaties vaak achter.

Wat betekent dat voor compliance officers? En waar liggen de grootste risico's én kansen?

Erwin Heuvelman, crypto-expert bij DataExpert, werkt dagelijks op het snijvlak van witwasbestrijding, blockchain-analyse en opsporing. Zijn boodschap is helder: wie crypto nog als niche beschouwt, loopt achter de feiten aan.

Van niche naar structureel risico

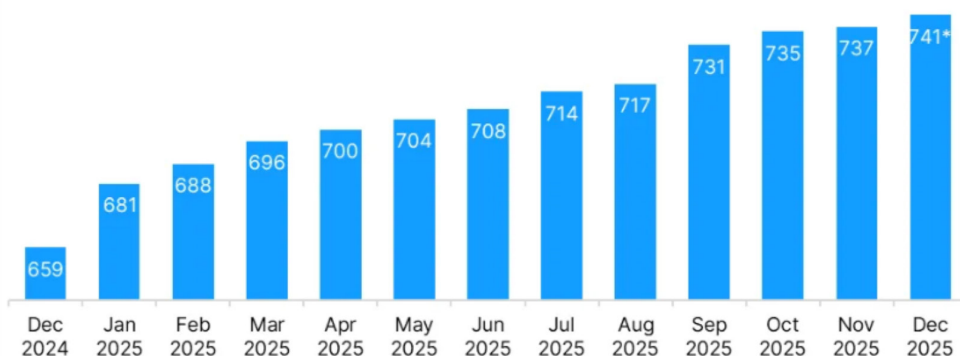
"Als ik kijk naar de ontwikkeling sinds 2019 (toen ik bij een bank kwam werken), zie ik vooral één ding: schaal," zegt Erwin. Crypto is niet langer een experimenteel domein, maar een volwassen ecosysteem met wereldwijd honderden miljoenen gebruikers en enorme transactiestromen, zie ook grafiek 1.

Die groei heeft directe gevolgen voor compliance. Waar banken en toezichthouders zich voorheen vooral richtten op traditioneel betalingsverkeer, verschuift een steeds groter deel van het risico naar crypto-gerelateerde transacties. Het type criminaliteit verandert ook continue, zie ook grafiek 2.

Stablecoins (digitale valuta gekoppeld aan traditionele valuta) spelen daarin een sleutelrol. Ze maken snelle, grensoverschrijdende transacties mogelijk en vormen daarmee een belangrijke infrastructuur binnen het cryptolandschap. Stablecoins maken een integraal onderdeel uit van financieel-economische criminaliteit, zie grafiek 3. Voor compliance officers betekent dit dat crypto niet langer los te zien is van bestaande processen rond klantonderzoek, transactiemonitoring en sanctiescreening. Het is een integraal onderdeel geworden van het financiële systeem.

 crypto.com | RESEARCH

Total Number of Global Crypto Owners (in Millions)

*Note: There were an estimated 740 million crypto owners based on on-chain activities, and the estimated number of spot BTC ETFs owners was 1.3 million.
As of 6 Jan 2025

Source: Crypto.com Research

Grafiek 1

Ruim 751 miljoen crypto gebruikers in 2025

Bron: <https://crypto.com/en-nl/company-news/global-cryptocurrency-ownership-reaches-741-million-in-2025>

Three Waves of Crypto Crime (2009-2025)

Bron: <https://www.chainalysis.com/blog/2026-crypto-crime-report-introduction/>

Transparant én ongrijpbaar tegelijk

Een van de grootste misverstanden over crypto is dat het óf volledig transparant óf volledig anoniem zou zijn. De werkelijkheid ligt daar precies tussenin.

“De blockchain zelf is transparant: je kunt transacties volgen,” legt Erwin uit. “Maar zonder context weet je niet wie erachter zit.”

Hij vergelijkt het met een kaart zonder labels: je ziet wegen, maar niet waar de bakker of het ziekenhuis zit. Die context, namelijk het koppelen van adressen aan entiteiten zoals exchanges, is cruciaal voor onderzoek.

Tegelijkertijd bestaan er tal van technieken om die transparantie te doorbreken. Denk aan mixers, peer-to-peer transacties en cross-chain swaps, waarbij geld snel tussen verschillende blockchains wordt verplaatst. Hierdoor ontstaat een spanningsveld: transacties zijn zichtbaar, maar moeilijk te

interpreteren en te herleiden.

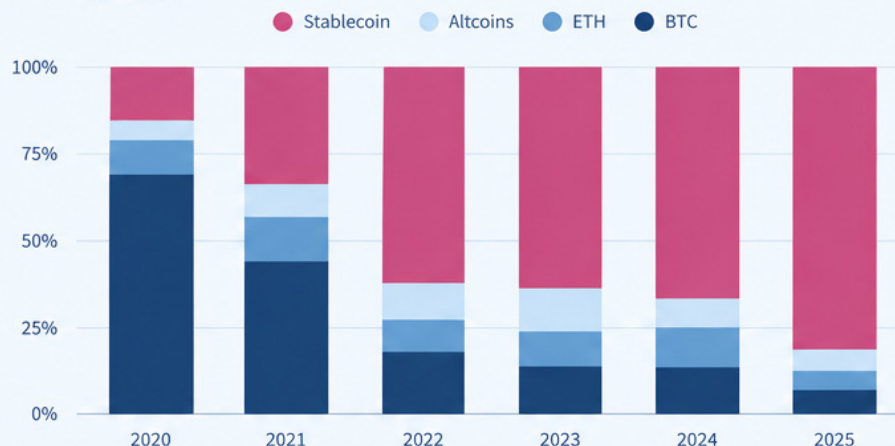
Voor compliance betekent dit dat traditionele aannames niet meer volstaan. Zowel onderschatting (“crypto is volledig traceerbaar”) als overschatting (“crypto is volledig anoniem”) leidt tot verkeerde risicobeoordelingen.

Wat maakt crypto-onderzoek anders?

Crypto-investigation verschilt fundamenteel van traditioneel financieel onderzoek. Niet alleen door de technologie, maar vooral door de dynamiek.

Ten eerste is er de snelheid. Transacties kunnen binnen seconden wereldwijd worden verplaatst en opgesplitst in duizenden kleine bedragen. Erwin gebruikt daarvoor een treffend beeld: een plantenspuit waarbij water zich razendsnel verspreidt en later weer samenkomt.

Illicit activity by reduced asset 2020-2025

Bron: <https://www.chainalysis.com/blog/2026-crypto-crime-report-introduction/>

Ten tweede is er de grensoverschrijdende aard. Waar traditionele transacties vaak binnen nationale kaders blijven, beweegt crypto zich moeiteloos over jurisdicties heen. En ten derde is er de complexiteit van witwasstructuren. Nieuwe vormen van dienstverlening – zoals in sommige gevallen zogeheten nested exchanges of DeFi-platforms – maken het mogelijk om geldstromen te verbergen achter lagen van technische constructies. Er zijn organisaties die helpen bij het witwassen van geldstromen en het ontwijken van sanctiewetgeving. Dit vraagt om een andere manier van werken: data-gedreven, technologisch ondersteund en met een goed begrip van de onderliggende infrastructuur.

Praktijk: van fraude tot opsporing

De dagelijkse praktijk van crypto-onderzoek laat zien hoe concreet deze uitdagingen zijn. DataExpert voert onderzoeken uit voor banken, overheden én particulieren. Een terugkerend scenario: slachtoffers van beleggingsfraude of hacks die hun crypto willen terughalen. Het onderzoek begint dan met tracing – het volgen van transacties over de blockchain – en eindigt vaak bij een exchange waar geprobeerd wordt fondsen te bevriezen. “Soms lukt dat, soms niet,” aldus Erwin. “Veel geld is al verder verspreid tegen de tijd dat je erbij bent. Het is voor ons dan ook zaak om verwachtingen ten aanzien van haalbaarheid vooraf te managen.” Voor compliance officers is vooral relevant dat deze casussen laten zien hoe snel risico's zich materialiseren en hoe afhankelijk succes is van timing, kennis en het juiste gebruik van tooling.

Waar lopen compliance professionals tegenaan?

De grootste uitdaging is verrassend basaal: gebrek aan inzicht.

Veel organisaties hebben wel te maken met crypto, maar missen de middelen om het goed te analyseren. Banken zien bijvoorbeeld alleen de ‘off-chain’ kant: een betaling van of naar een exchange. Wat daarvoor op de blockchain is gebeurd, blijft vaak buiten beeld.

Daar komt bij dat gespecialiseerde tooling kostbaar is en niet overall beschikbaar. Zonder die tooling ontbreekt essentiële context, waardoor risico's moeilijk te duiden zijn.

Het gevolg: compliance teams opereren deels ‘blind’. Ze herkennen dat er risico's zijn, maar kunnen ze niet altijd onderbouwen of prioriteren.

De rol van AI: versneller, geen vervanger

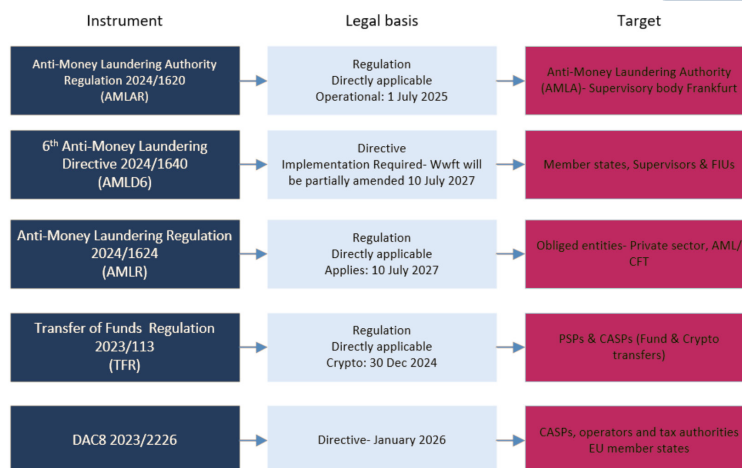
Artificial intelligence speelt een steeds grotere rol in crypto-onderzoek, maar is geen wondermiddel.

AI kan helpen bij het analyseren van grote hoeveelheden data, het herkennen van patronen en het versnellen van rapportages. Tegelijkertijd blijft menselijke interpretatie cruciaal.

“AI ziet niet het hele plaatje en voert geen gesprekken met klanten,” benadrukt Heuvelman. “Je moet altijd blijven controleren en duiden.”

Voor compliance betekent dit dat AI vooral een ondersteunende rol heeft. Het vergroot de efficiëntie, maar vervangt niet de noodzaak van vakinhoudelijke kennis en kritisch denken. AI kan misschien bij een bank nuttig werk verrichten, maar kijkt niet over de keten heen. AI heeft geen inzicht in wat er bij een exchange of elders gebeurt.

Grafiek 4

Internationale dimensie en regelgeving

Hoewel de technologie wereldwijd hetzelfde is, verschilt de regelgeving sterk per regio. Europa loopt momenteel voorop met initiatieven zoals de Anti-Money Laundering Regulation (AMLR) per 10 juli 2027, die onder meer strengere eisen stelt aan kennis en toezicht.

Daarnaast zorgen maatregelen zoals DAC8 ervoor dat crypto-transacties steeds meer onder het fiscale en toezichtskader vallen. Zie grafiek 4 voor een overzicht van belangrijke wet- en regelgeving.

Tegelijkertijd ontstaan er juist buiten Europa nieuwe dynamieken, bijvoorbeeld rond stablecoins en geopolitieke toepassingen van crypto. De aandacht verschuift ook meer naar crypto-gerelateerde sancties, zie ook grafiek 5. Op geopolitiek niveau spelen stablecoins een steeds grotere rol, zoals grafiek 6 laat zien. De EU reageert hierop met de ontwikkeling van een digitale euro¹, met een verwachte lancering in 2029. Ook private partijen bewegen: een consortium van inmiddels 37 Europese banken – waaronder ING en BNP Paribas – bereidt via Qivalis de lancering voor van een euro-stablecoin, verwacht in de tweede helft van 2026. Voor compliance officers betekent dit dat kennis niet alleen technisch moet zijn, maar ook juridisch en internationaal georiënteerd.

Misverstanden binnen organisaties

Binnen organisaties leven nog altijd hardnekkige misverstanden.

De belangrijkste:

- Crypto raakt ons niet
- Crypto is volledig transparant
- Crypto is volledig anoniem
- Transacties via bekende exchanges zijn per definitie veilig

Deze aannames zorgen ervoor dat risico's worden onderschat of verkeerd worden beoordeeld.

Erwin stelt daarnaast vast dat kennis vaak ontbreekt op fundamenteel niveau: wat betekent eigendom van crypto? Wie beheert de sleutels? Wat betekent het als crypto op een exchange staat versus in een eigen wallet?

Zonder begrip van deze basisprincipes is effectief toezicht nauwelijks mogelijk.

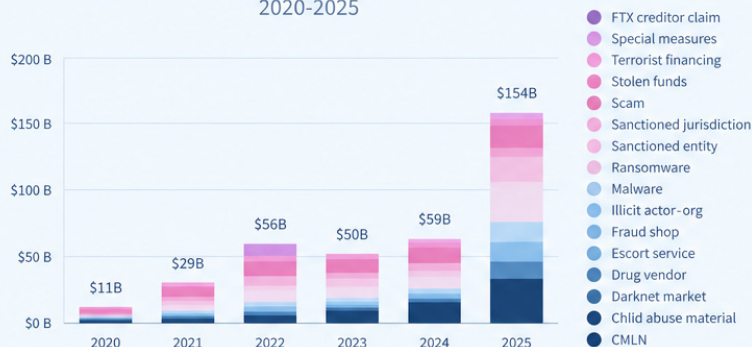
Wat gebeurt er als je niets doet?

De urgentie neemt toe. Niet alleen door groeiende volumes, maar ook door toenemende druk vanuit toezichthouders. Erwin verwacht dat echte versnelling vaak pas ontstaat na incidenten of boetes. "Als er een grote zaak komt waarbij crypto een rol speelt, dan zie je dat organisaties ineens in beweging komen." Wachten op zo'n moment is echter risicovol. Tegen de tijd dat de urgentie duidelijk wordt, is de achterstand vaak al groot en loop je achter de feiten aan.

Grafiek 5

Total cryptocurrency value received by illicit addresses

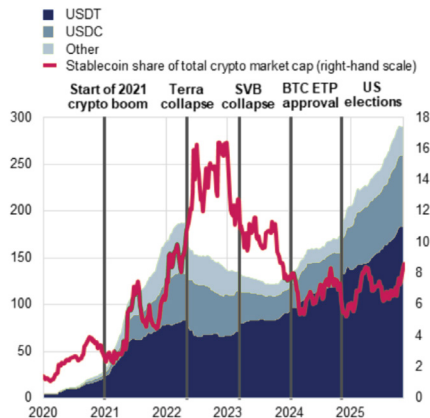
2020-2025

© 2026 Chainalysis

Grafiek 6

(1 Jan. 2020-16 Nov. 2025, weekly data; left-hand scale: USD billions, right-hand scale: percentages)

Bron: https://www.ecb.europa.eu/press/financial-stability-publications/fsr/focus/2025/html/ecb.fsrbox202511_05-63636227b4.en.html

Waar begin je als compliance officer?

De eerste stap is niet tooling, maar inzicht.
Begin met een risicobeoordeling:

- In welke mate komen crypto-transacties voor binnen de organisatie?
- Via welke kanalen (exchanges, peer-to-peer)?
- Welke klantgroepen zijn betrokken?

Van daaruit volgt de volgende stap: kennisopbouw. Begrip van de basis – hoe crypto werkt, hoe transacties verlopen, welke risico's er zijn – is essentieel.

Pas daarna komt tooling in beeld. Zonder kennis is tooling moeilijk effectief in te zetten.

Van awareness naar actie

Crypto is geen toekomstscenario meer, maar realiteit. Voor compliance officers betekent dit dat het vakgebied breder en complexer wordt, maar ook uitdagender en daardoor veel leuker!

De combinatie van snelheid, schaal en technologische innovatie vraagt om een nieuwe benadering: data-gedreven, internationaal georiënteerd en ondersteund door de juiste tools.

Maar de belangrijkste stap is misschien wel de eenvoudigste: erkennen dat crypto een structureel onderdeel is van het compliance-landschap.

Wie dat inzicht heeft, kan gericht bouwen aan kennis en capaciteit. Wie dat niet doet, loopt het risico achter te blijven in een domein dat zich sneller ontwikkelt dan ooit.

Als forensisch crypto-accountant en AML-specialist heeft Erwin Heuvelman meer dan 17 jaar ervaring in de bestrijding van witwassen, forensische accountancy en cryptovaluta-onderzoek. Zijn werk richt zich op het traceren van fraude en witwassen via blockchainnetwerken en traditionele financiële systemen, waarbij geavanceerde blockchain-analyse wordt gecombineerd met forensisch-accountancytechnieken. Hij voert dit werk uit voor een brede opdrachtgeverskring – van particulieren en bedrijven tot banken, toezichthouders en overheidsinstanties – zowel nationaal als internationaal. Daarnaast adviseert, traint en ondersteunt hij deze partijen bij complexe, grensoverschrijdende zaken, en doceert hij risicomanagement aan Nyenrode Business University.

Lees hier meer over DataExpert of scan de QR-code

www.dataexpert.nl